

FAYDALI KIRMIZI ÖRÜMCEKLER

Bundan yaklaşık 6 yıl önce açık muz bahçelerinde neden kırmızı örümcek mücadelesi yapılmadığını Yrd.Doç.Dr. Cengiz Kazak'dan öğrenmiştim. Kazak, kırmızı örümceklerin bazı asalak ve avcı böceklerinin olduğunu ve ülkemizdeki açık muz bahçelerinde bu faydalılar nedeniyle kırmızı örümcek sorunu yaşanmadığını belirtmiş, ben de örtü altı muz bahçelerinde bu tür faydalıların olmadığını, kırmızı örümcek zararlısına karşı 2-3 mücadele yapıldığını söylemiştim.

Ülkemizdeki örtü altı muz bahçelerinde yaklaşık 10 yıldır sera içi sisleme-yağmurlama sistemlerinin sağladığı serinlik ve yüksek nem sayesinde, kırmızı örümcek yoğunluğu baskı altında tutulmaya başlandığı için, kırmızı örümcek ciddi bir tehdit olmaktan uzaklaşmaya başlamıştı. Çoğu serada yılda bir mücadele yeterli oluyordu. Ta ki bundan 3 yıl önce, Alanya'dan Ali Şifa'nın örtü altı muz bahçesinde yapılan tesbite kadar.

2006 yılı mayıs ayında Ali Şifa'nın serasında yavaş yavaş artmaya başlayan kırmızı örümcek yoğunluğunu seranın bakıcısı Ali Tülü ile izlemeye başladık. Ben kırmızı örümcek yoğunluğunu yeterli bulmadığım için kimyasal mücadele yaptırmak istemiyordum. İzleyelim, mücadele eşliğine ulaşırsa mücadele yaparız dedim. Bir ay sonraki takibimizde kırmızı örümceğin yoğunluğunun daha fazla arttığını, özellikle seranın kuzey-batı köşesinde çok yüksek düzeye çıktığını ancak yaprakları henüz sarartmadığını tesbit ettik. Kırmızı örümcek miktarı mücadele eşliğinin üzerindeydi. Ancak yaprakta zararın etkisi yeterince gözlenmiyordu. Nedenini araştırınca Ali Tülü, yaprak altındaki birkaç iri örümceği gösterdi.

- Abi, bu örümcekler kırmızı örümcekleri yiyor.

Hemen aklıma Cengiz beyin açıklamaları geldi. Açık muz bahçelerinde bulunan faydalılar artık seralarda yaşamaya başlamışlar mıydı? Sayıları yeterli gelecek miydi? Ya kimyasal mücadele yaparak, serada yaşamaya başlayan faydalıları da öldürürsek bu keşfin sonu gelir miydi? Ali Şifa bahçesi için, risk alarak bir değerlendirme yaptım. Mücadele eşliğini aşan bu yoğunlukta yaprakta kırmızı örümcek zararı yaşanmamışsa, bu sonuç faydalıların etkisiyle gerçekleşmişti. Bahçede kırmızı örümcek yoğunluğu arttıkça faydalı yoğunluğu da artmaya başlamıştı. Bu çan eğrisi gibi, bir düzeye kadar yükselecek ve doğal denge sağlanarak faydalı kırmızı örümcekler zararlı kırmızı örümcekleri baskı altına alacaktı. Buraya her ne olursa olsun kimyasal mücadele girmemeliydi. Bu kararı aldım ve bir ay daha izlemeye karar verdim. Bir ay sonra sonucu almıştık. Faydalı yoğunluğu artmış, kırmızı örümcek yoğunluğu düşüşe geçmişti. Başarmıştık. O tarihten bu yana 3 yılı aşkın bir süredir Ali Şifa bahçesinde kırmızı örümcekler için hiçbir mücadele yapılmıyor.

Sonrasında faydalı yoğunluğunun olmadığı bölgelere yaprak keserek faydalı bulaştırdık. Ben de elimdeki fotoğraf makinesi ile faydalıları fotoğraflamaya çalıştım. Amacım bu konuda bilimsel çalışma yapabilecek araştırmacılara bilgi vermektir. Ancak elimdeki fotoğraf makineleri makro çekim için yeterli değildi. Telefon ve mail ile bu konuda üniversitelerde çalışan bazı araştırmacılara bilgi verdim. Belki gelir bu konuda çalışma yaparlar diye. Ancak, hiçbiri dikkate almadı.

Bu tarihten sonra kontrollerine gittiğim diğer muz seralarında da kırmızı örümcek yoğunluklarını izlemeye, faydalıların olup olmadığını gözleme çalıştım. Ancak 2 yıl sonra Gazipaşa'da bir serada ve en nihayet Anamur'da bir serada faydalıların geliştiğini tesbit ettim. İri kırmızı örümcek ergin, larva yiyor, uğur böceğine benzeyen faydalı larva yiyor, diğeri de yumurtaları yiyordu. Tesbit ettiğim bu faydalıları, bunun için aldığım yeni fotoğraf makinemle fotoğraflamayı başardım ve önce Hasad Dergisi okuyucuları ile paylaşıyorum.

Bu çalışma bilimsel bir çalışma değildir. Ben de bilim adamı değilim. Bu yazı ile, hem üreticinin, hem de bu konuda çalışma yapabilecek araştırmacıların dikkatini çekmek hedeflenmiştir. Dileğim üreticilerin sorunlarını çözmeye yönelik araştırmaların artması ve sorunlarının daha fazla çözülmesi.

Bu bilginin paylaşılması ile örtü altı muz bahçelerinde kimyasal olarak kırmızı örümcek mücadelesinin azalacağını, çiftçi ekonomisine ve milli ekonomiye katkı sağladığı gibi çevre kirliliğinin azalacağını umuyorum. 01.08.2008

